

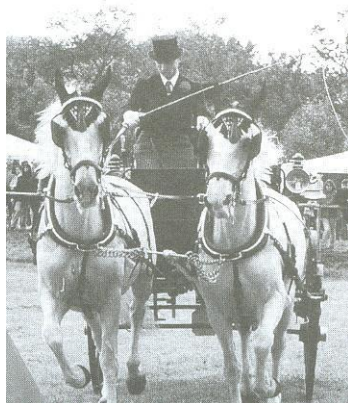
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ZÁKLADY VOZATAJSTVÍ

1. Popiš a rozliš jednotlivé druhy spřežení

a/ jednospřeží – jeden kůň mezi ojky

b/ dvojspreží – dva koně vedle sebe

c/ tandem - dva koně za sebou

d/ random - tři koně za sebou

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

e/ einhorn / pickaxe team / – dva koně vedle sebe při oji, jeden kůň před nimi

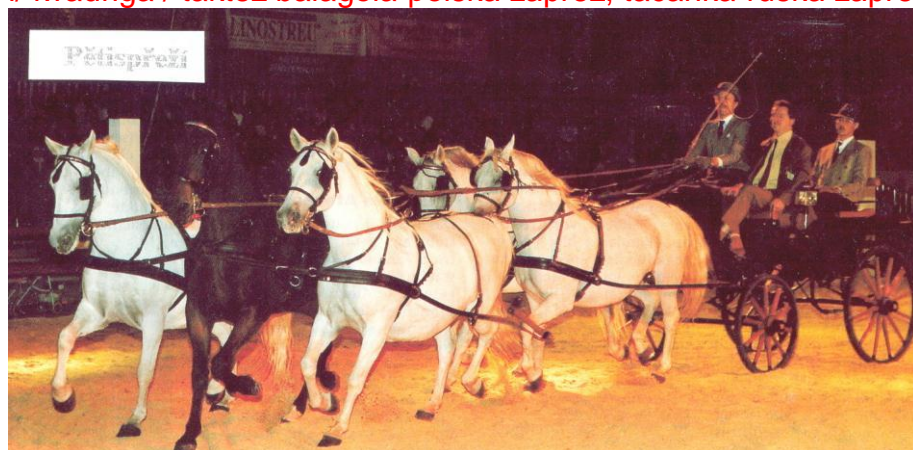
f/ čtyřspřeží – dva koně vedle sebe při oji, dva koně před nimi

g/ triga - tři koně vedle sebe / ruská trojka /

h/ kvadrom – čtyři koně za sebou

i/ kvadriga / taktéž balagola-polská zápřež, tačanka-ruská zápřež / - čtyři koně vedle sebe

j/ pětispřeží / uherská pošta / – dva koně při oji a tři před nimi

k/ šestispřeží - tři páry koní za sebou

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

l/ sedmispřeží - tři koně vpředu, dva páry koní za sebou

m/ ukázkové vícespřeží – většinou po párech koní za sebou

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

2. Popiš a rozliš jednotlivé styly spřežení

a)

Anglický styl spřežení

využití k reprezentačním účelům
hříva koní upravená nebo spletená
vyžaduje se přiježděnost koní ve spřežení, pomalé tempo, sebraný vznosný chod
chomoutkové postroje černé se zlatým nebo stříbrným kováním
náočnice hranaté, udidla vždy páková, vzpřimovací otěže, bič obloukový
opratě anglické křížovky

b)

Uherský styl

ušlechtilost a rychlost koní
ostré tempo, temperamentní spřežení
přirozená úprava koní
postroje poprsní s ozdoby z řemínků
náočnice oválné
udidla kroužková, opratě uherské
bič rovný

c)

Americký styl

jednoduchá, rychlá, praktická zápřež
postroje chomoutkové nebo poprsní bez ozdob
klusácký bič
u ojky příčka na připínání koní krátkými,
náojními řemeny

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

d)

Ruský styl

střední kůň kluše, postranní cválají střední kůň má chomoutek mezi ojkami postranní poprsní postroje zdobené knoflíky udidla kroužková, krátký bič na zápěstí kočího opratě v přední části kožené, vzadu popruhové "duga" - dřevěný oblouk nad kohoutkem

3. Podle jakých zásad sestavujeme spřežení?

- a/ nejlépe koně stejného plemene, tím je zajištěna jednotnost typu a tělesných tvarů
- b/ koně stejného temperamentu, velikosti a mohutnosti
- c/ pokud je jeden kůň vyšší, zapřaháme ho na náruční / pravou / stranu
- d/ nervóznějšího koně na náruční / pravou / stranu
- e/ nejlépe stejná mechanika pohybu a způsob chodu, způsob zvedání končetin
- f/ stejná spolehlivost v tahu
- g/ nejlépe stejná barva / světlejší kůň na náruční stranu /
- h/ kůň s výraznějšími odznaky na náruční stranu / bělouše na náruční stranu /

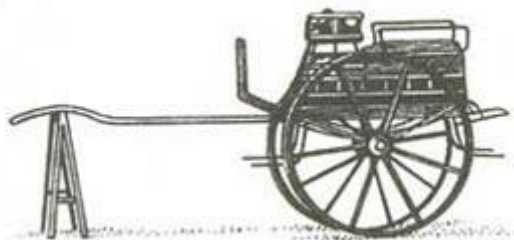

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

5

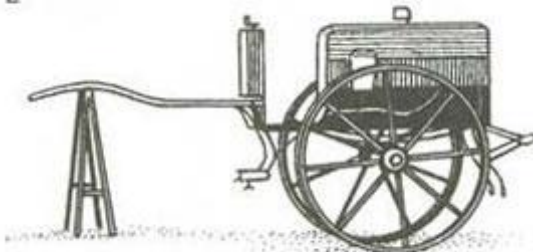
4. Pojmenuj jednotlivé typy kočárů.

1

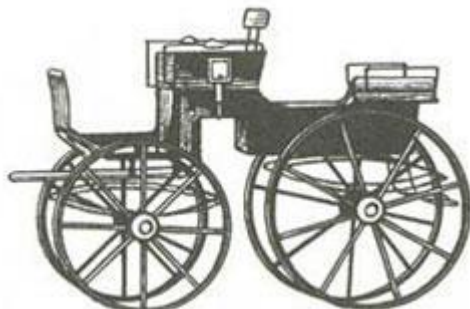
tendr - tendrový vozík

2

dog

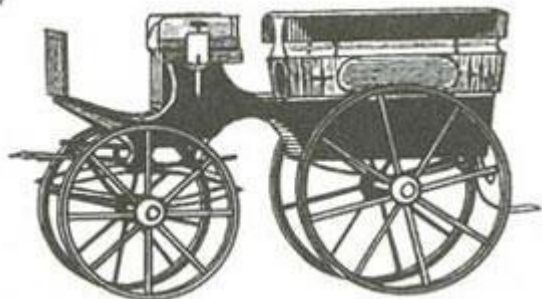
3

pánský faetón

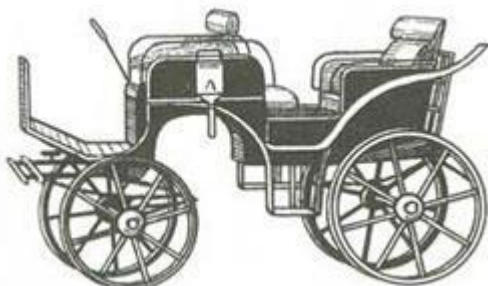
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

4

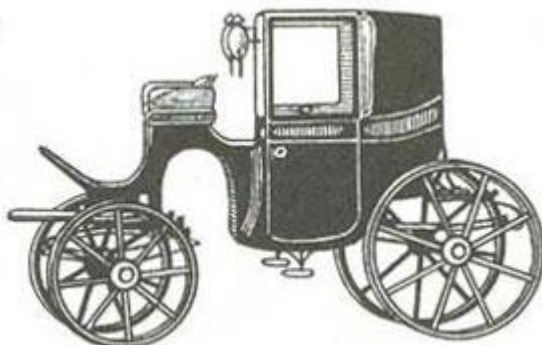
brejk

5

lovecký / terénní / kočár

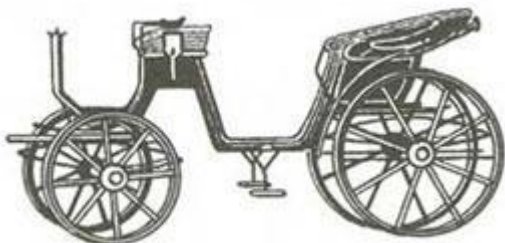
6

kupé / pro dvě osoby /

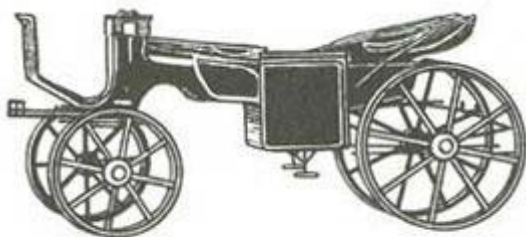
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

7

viktorie

8

landauer

5. Popiš vozovou ohlávku.

1 nátylník

2 čelenka

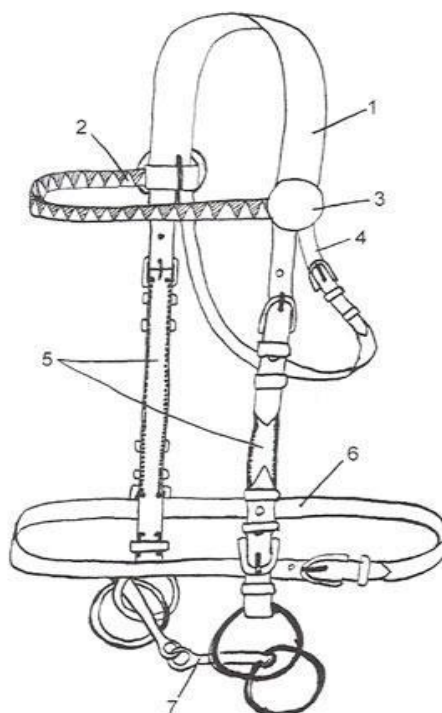
3 ozdobná růžice

4 podhrdelník

5 lícnice

6 nánosník

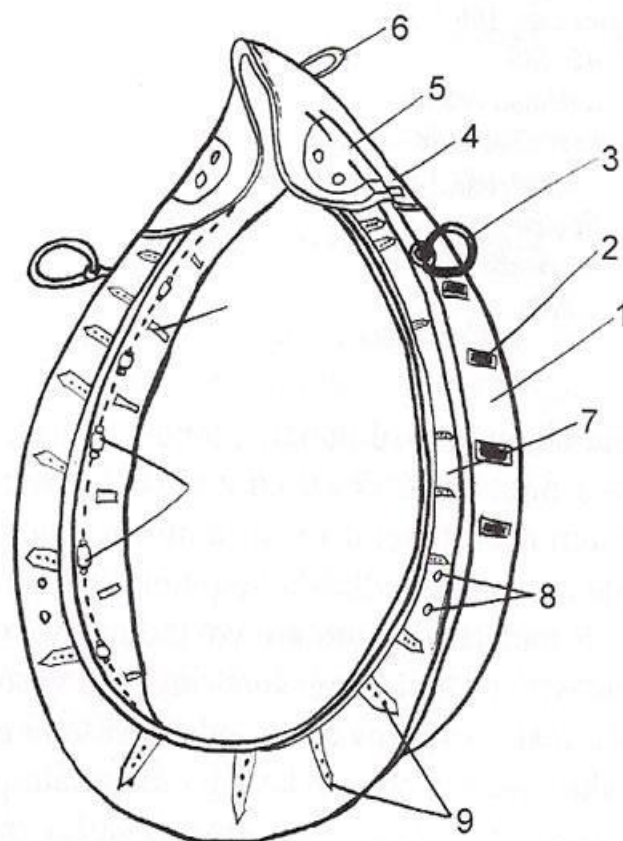
7 udidlo lomené, dvoukroužkové

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

6. Popiš chomout.

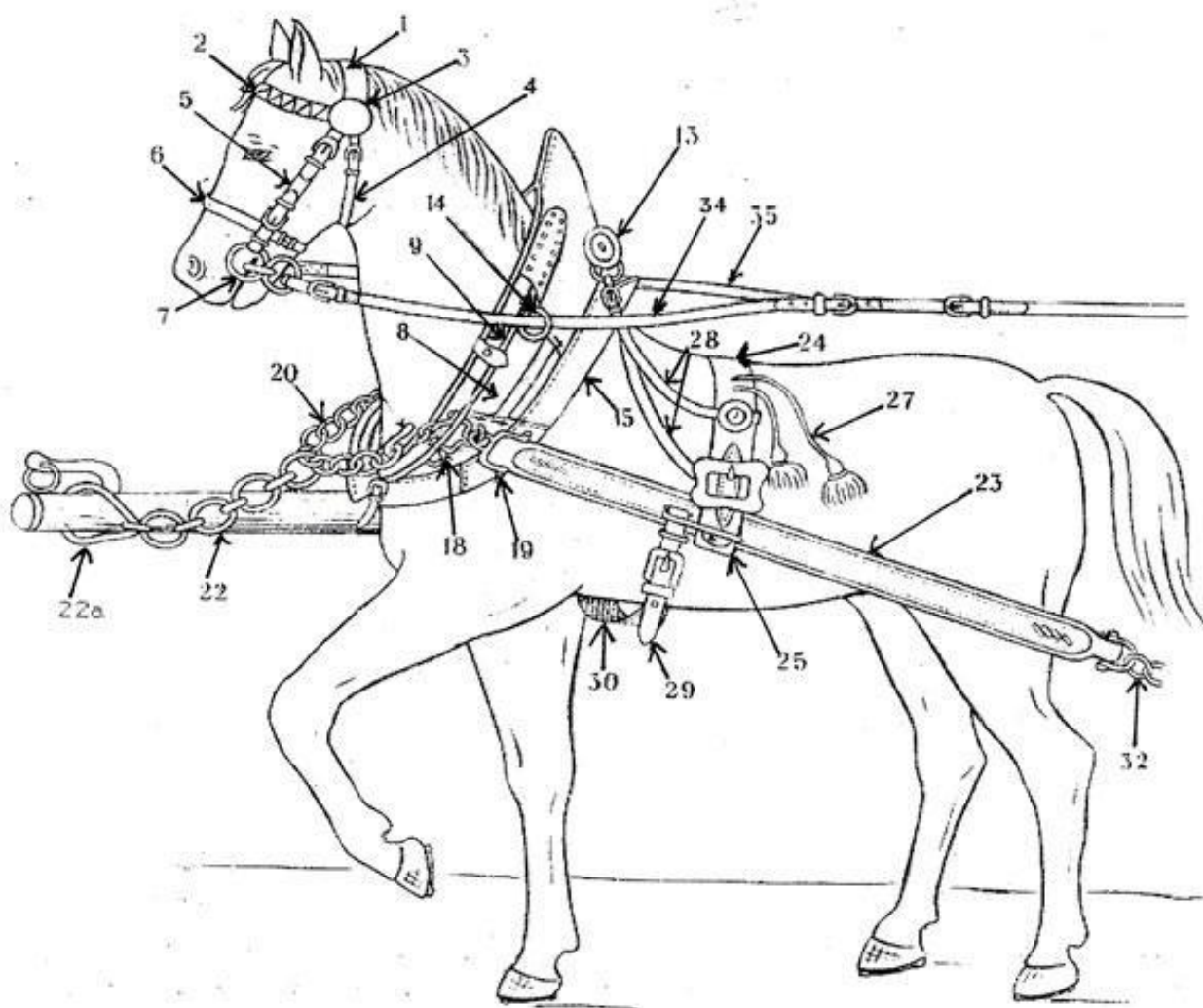
- 1 tělo chomoutu
- 2 prošíití těla chomoutu
- 3 opraťové kroužky
- 4 stříška chomoutu
- 5 ozdobné plechy
- 6 kroužek pro spojovací řemen
- 7 kleštiny
- 8 otvory pro tažné háky
- 9 přítahy

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

7. Popiš součástky chomoutového postroje pod čísly:

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 13, 14, 20, 22, 22a, 23, 27, 28, 29, 32, 34, 35

1 nátylník, 2 čelenka, ozdobná růžice, 4 podhrdelník, 5 lícnice, 6 nánosník, 7 udidlo,
8 tělo chomoutu, 13 kroužek pro spojovací řemen, 14 kroužek pro opratě, 20 poprsnicový
řemen, 22 náojní řetěz, 22a náojní kruh /oko/, 23 pobočnice, 27 svazovací řemínky,
28 spojovací řemen, 29 zápinka, 32 tažný řetízek /postraňka/, 34 opratě – díl průběžný,
35 opratě – díl křížový

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

8. Popiš postup postrojování koní do chomoutu.

- postroje zavěsíme na háky sloupů ve stáji za koně, kterého budeme zapřahat
- koně otočíme doprava, hlavou do chodby stáje
- navlékneme koni na krk chomoutovou podušku
- uchopíme chomout pod tažnými háky a navlečeme opatrně přes hlavu koně na krk
- nasadíme koni vozovou uzdu
- upevníme chomoutovou podušku k postroji zápinkami
- rozepneme postrojový řemínek a upevníme náhřbetník na hřbet koně
- konce pobočnic a postražky necháme svázané na náhřbetníku a zapneme podpínku
- vnější oprat' zapneme do kroužku udidla
- koně vyvedeme ze stáje
- odstrojení provádíme opačným způsobem

9. Popiš postup zapřahání koní do vozu.

- před vyvedením kontrolujeme ustrojení a odstraníme z kopyt nášlapky
- kočí vede sedlového koně a pomocník náručního
- koně postavíme na svou stranu vedle ojete tak, aby se zbytečně nemuseli vyrovnávat
- zapřahání začíná zapnutím vnitřních opratí / křížovek /
- navlékneme náojní kruh náojního řetězu na oje / nejdříve náručního /
- sundáme oprat' a se složenou v ruce pokračujeme v zapřahání
- rozvážeme svazovací řemínky náručnímu koni a pobočnice zapneme do rozporky h) nejdříve vnitřní / u ojete / potom vnější
- oprat' opatrně přehodíme na sedlovou stranu
- přejdeme na sedlovou stranu, zapneme opratě dohromady a se složenými v ruce pokračujeme v zapřahání sedlového koně
- po zapřažení kočí s opratěmi v ruce nasedne na vůz
- kočí sedí na pravé straně, pomocník na levé straně
- kočí má po své pravé ruce brzdící zařízení vozu / kočáru / n) v pravé ruce drží současně s opratěmi bič k pohánění koní o) vypřahání provádíme opačným způsobem jako zapřahání p) při zapřahání a vypřahání pomocník drží oba koně

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

10. Vyjmenuj a charakterizuj tři fáze základního výcviku tažného a kočárového koně.

- a) o ta ho vá n í - náplní této fáze je uvolnit a uklidnit remontu lonžováním bez postroje, postupně ji navyknout nosit postroj ve stáji i za pohybu a zvyknout ji na tlak poprsníku nebo lehkého cvičného chomoutu při tahu nebo vlečení lehkého břemene. Tlak postroje v tahu simuluje zpravidla pomocník prodlouženými postražky. Vlečeným břemenem bývá zpravidla kláda. Postup je podobný jako u výcviku jezdeckého koně.
- b) p ři p řa h á n í a n á vy k t a h u n a p o h y b liv ý ch v a h á ch - na konci závěrečných otahovacích lekcí je prospěšné seznámit remontu s cvičným vozem, do kterého bude zapřahána.
V případech, kdy se nevzpírá připoutání držákem k oji cvičného vozu, připřahneme ji ke staršímu, klidnému a zkušenému koni - učiteli a to na tu stranu oje, na které bude zapřahána. V prvních lekcích jistí remontu pomocník vedením při tahu na ruce.
Později naskakuje na vůz a drží opatř remonty rovnoběžně s opatř vozataje.
- c) s p řa h á n í a s t u p ň o v á n í s p o l e h l i v o s t i v t a h u - sepřahání je sestavování spřežení mladých koní podobného stupně výcviku. Pro sestavení spřežení mladých koní platí následující zásady :
- podobný rámec a stejné plemeno / podobný užitkový typ /
 - podobná mechanika pohybu akce
 - vyvážený temperament koní
 - estetický faktor / nutnost sladit zbarvení koní /
- Nově sestavené spřežení mladých koní procvičuje souhru v zápřeží, především v obrazech, otáčení, couvání a zabírání do tahu. Ježdění na jízdárně a obraty prohlubuje přilnutí a sebrání, ježdění v terénu je přípravou pro distanční jízdy. U spřežení tažných koní je stupňována výkonnost v tahu zvyšováním nákladu a opakovaným zastavováním a zabíráním do tahu. Požadavkem výkonnostní zkoušky v tahu je utáhnout náklad odpovídající váze spřežení. V závěru výcviku absolvují mladí chovní koně požadované výkonnostní zkoušky v zápřeží a v tahu. Perspektivní pracovní koně jsou tímto druhem výcviku k běžnému pracovnímu používání.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Použitá literatura a zdroje obrázků:

Jaromír Dušek: Chov koní / 1999/, Chov a šlechtění koní, Doc. Ing. Drahošlav Misař, CSc., Doc. Ing. Iva Jiskrová, Technická zařízení, Jezdectví a dostihový sport, Šimek František: Sedlářská učebnice, Štrupl a kol.: Chov koní